

FÜGGETLEN LAPOK

Az előfizetési pénzek
s a lap kezelését illető minden tárgyak
a kiadó-hivatalhoz (Első magyar egye-
sületi könyvnyomda, 3 korona-utca, 18.
sz. a.) intézendők.
Bérmentetlen levelek eljárnem fo-
gadtatnak.

Előfizetési felhívás

FÜGGETLEN LAPOK

1. évf. okt.—decz. folyamára 2 ft. 50 kr.
egy hónapra — 90 „

Az új évfolyam beállításával t. elő-
fizetőinket lapunk további párto-
lására kérjük, s azon t. ez. előfi-
zetők, kiknek megrendelése e
hó végével lejár, tisztelettel fel-
kérjük, sziveskedjenek azt e hó
végeig megújítani, hogy a lap
szétküldésnél fennakadás ne tör-
ténjenk.

A „Független Lapok” kiadó-hivatala.

3 korona-utca 18. szám.

Szerkesztőségi iroda:

3 korona-utca 25. szám.

Nézetünk.

I.

Pest, nov. 3.

A nyert viszonyokkal való józan
gazdálkodás parancsolja, hogy az idő-
közti, mely autonómikus fejlődésünk
teljes megindulását a már adott kezde-
ménytől elválasztja, — lehetőleg prak-
tikus czélok kivételére fordítsuk.

Egyik legfontosabb praktikus ten-
dők mindenesetre: egy központi
kath. lap létrehozatala.

Megmondom mit értek ezen fogal-
alom alatt: központi kath. lap.

Nem érthetek egyebet, mint a ka-
tholikus összerdekek az egyház, a poli-
tika, társadalom és irodalom képvise-
létét a napi sajtóban.

Vannak, kik attól tartva, hogy egy
kath. politikai lap csak a felekezeti
szellemmel való ápolását segíti elő
hazánkban, némi gyanival nézik e té-
ren megindult mozgalmainkat.

E nézet legalább is téves. Lehet,
nem tagadom, a felekezeti szellem szí-
tója, felekezeti lap, katolikus szin-
tűgy mint protestans; — de ennek oka
nem magában a lap existenciájában,
hanem annak kezelési irányában és
szellemében rejlik: szintűgy, mint a
létező felekezeti érdekek nem szolgál-
nak azért eo ipso separatistikus irány-
zatok elérésére a közös hazafiság és
közös szabadság hazájában.

Talán pirulás nélkül mondhatjuk,
miként tettünk kísérletet egy katho-
likus és mégis közös hazai érdekű
lap létesítésére és kezelésére, és nem
dicsekszünk, midőn állítjuk, hogy a
kísérlet sikerült. Egy egész év le-
telte alatt, nem volt eset, hogy a test-
vérelekezeti irányában, akár szűk-
keblű türelmetlenséget, akár önzést
mutattunk volna, jölehet a katolikus
érdekek szigorú védelméből egy haj-
szálnyit sem adtunk fel.

A történelmileg adott és jogilag
létező érdekek képviselése a napi
sajtóban nem lehet a közös hazai érde-
kek kárára.

Rég foglalkozott elmém egy köz-
ponti kath. lap kivételének módja föl-
lött. Észleletem közepett fölismertem,
hogy a jelen napi helyzet arra igen
kedvező. A szabadelvű közvélemény
jobb hangulatban van a kath. érdekek
iránt. Az autonómikus mozgalom ér-
deklődést kelt a világiakban is. Ka-
tholicismus és szabadelvűség compati-
bilitása be van bizonyítva. A politikai
jogegyenlőség a vallási szabadságot
biztosította. Az államtól elvált egyház,
híveinek közös anyjává, kegyeltjévé,
oltalmazottjává lett.

Mindezeket így gondoltam én. De fel-
fogásom authenticitájában nem bíztam,
Érintkezésbe tettem magam első rangú
publicistáinkkal, országgyűlési képvise-
lőinkkel. Azok nézetemet helyeselték,
s bevallák, hogy egy szabadelvű és
független kath. lap létezése viszonyaink
között jogosult. Sőt nem találtam ná-
luk idegenkedést sem, egy ily kath.
lappal való közelebb érintkezésre. A
dolog vége az lón, hogy ezen kérdés
tüzetesebb megbeszélése végett, hazánk
bölcséhez, Deák Ferenczhez utal-
tak.

Mintegy három hete, hogy ezen
ügyben Deák Ferencz, hosszú két
órai magán társalgásra méltatá csekély
személyemet.

Leírom nézeteit a nagy állambölcsé-
nek, melyeket annyi leereszkedéssel és
érdeklődéssel közlött velem.

Egy kath. lap — mondá ő — az auto-
nomia megindulásával okvetlen szűk-
ségeggé válik. Ha a papság nem létesít
egy ily lapot, fog más létesíteni. De
annak keletkezése bizonyos.

A kath. lap azonban, mely így ke-
letkeznék, csak úgy felelhet meg fel-
adatának, ha minden irányban
független lesz. Ha nem lesz ok ál-
lítani róla, miszerint megfizetett okok-
ból ir s támogatja a kath. érdekeket.

De csak is egy független kath. lap
védheti öntudatosan és eredményesen a
főpapság érdekeit is, azok megtámad-
tatásának esetében; miután csak is ily
független lap bir tiszta népszerűséggel
a közvélemény előtt, reputációval a
sajtóban, miután mindenki tudja, hogy
írott sorait nem megfizetett indokok
vezetik.

Szükség, hogy a papság vegye ke-
zébe a vezető szerepet az autonómia-
ban, s azt megtartsa.

Ezek voltak eszméi Deák Ferencz-
nek, az általam fölített kath. lapkérdés-
re vonatkozólag.

Zoványi.

Levellezések.

Farkasvölgye, okt. 25. 1868.

Főtisztelendő szerkesztő ur! Épen most
jöttem vissza Szegszárdról, ahol is templom-
szentelés volt. Engedje meg, hogy mitán a
felszentelt, illetőleg megáldott új templom,
valóban művészi becsű, arról t. olvasóinak
némit elmondhassak. A templomépítés esz-
közlője volt, a néhány év előtt elhunyt Hra-
bovszky né, szül. Kassay Anna asszony.
Egyetlen leánya még anyja előtt költözvén
el egy jobb házba, összes vagyonát és
Szegszárdnak Újváros sző alatt épült régi,
szépen építendő plébánia templomra hagyá.
A végrendelet végrehajtója b. August Antal
volt. Az új templom 2 év alatt épült fel. A
szertartás a következő rendben folyt le. 9
órakor tarackdurrogás között megindult az
egyházi menet a régi plébániáról; megérkez-
vén, körüljárta az új templomot, s annak fő-
ajtáján jött be a templomba a LL. OO. SS.
énekzése közben; ennek végével a celebrans
megáldotta az új templomot, mire felnyitak
az ajtókat, s betódult a nép. Most Pauer János
szentesítő püspök, s szegszárdi apát ur lépett
a szószékre, s egy óráig tartó szép velős be-
szédben szölt először is a templom alapitá-
tásáról, megemlítve a jámbor végrendeletet,
kinek porai szeretett leányával együtt a
templom föltárá előtt nyugosznak. Aztán
Szegszárd városa multjáról beszélt, s innen
áttért az isteni Gondviselés kormányára a
népek, s különösen a magyar nép történel-
mében. E szónoklatot ünnepléses sz. mise kö-
vette; melyen jelen voltak mint segédkezők
Ft. Garay Alajos ur Pécsről, Kajduis János
kokardi, Németh János agárdi plébános
urak, Bartos Ignácz remetei, Sággy Pál és
Molnár János urak, szegszárdi káplánok;
azonkívül Boosor Antal szegszárdi prépost és
Kovács György zombai esperes plébános s
kanonok urak, egy segédlelkész ur Tolnárol
és az én csekélységem. Az egész szertartást,
elejétől végig Pauer János, címz. p. apát, s

akademiai tag ur végezte. Midőn az egyházi
szertartásnak vége volt, s kimentünk a tem-
plomból, Boosor prépost ur megköszöné, lel-
kesült szavakban Pauer püspöknek fáradsá-
gát, ki Székesfehérvárról csak is e czélból jött
Szegszárdra. A püspök ur hasonlóképen szép
baszáddal felelt, s éltette Szegszárd városát.
Az ünneplés nagy mise alatt a budai dalárda
17 tagja énekelte egy gyönyörű férfi négyes
ben irt vocalmisét Storchól; régen nem hal-
lánk ily épületes és gyönyörű misét;
jól estek füleinknek, a nagy városok-
ban leginkább divó czincogó hangszerek s
czérnabangu donnák által a fuffil volt mi-
sék helyett, már egyszer valami nemesebb
lelketemelő zenét s éneket hallani. Az egész
miseben csak egy hibát találtunk, de azt az
egyet ismételtén; a szerző ugyanis néha át-
hágta a prosodia szabályait. Graduale és
Benedictus-kor Reményi hallatta gyönyörű he-
gedűjét, ez a szegszárdiak előtt bizonyára
örökös emlékekben maradandó, valamint a budai
dalárda szivesége is, melynek mint mondám
17 tagja Nagy Ágoston elnökük vezetése
alatt, nagyban emelték ez ünneplés fényét.
— A templomról magáról, mely mint fentebb
mondám művészi becsű, is mondok néhány
szót. Az egész goth stylen van építve; a
szoros stylszerűség minden legkisebb rész-
ben ki van víve. Az ablakok festett üvegből
készítvők, mindegyikén egy-egy evangelista,
s a közepén egyéb czifraság. A templom, föl-
tár Sz. Mihály tiszteletére épült, ezen
Sz. Mihálynak gyönyörű szobra áll. A föl-
tár építési oldalán van egy mellékkápolna
Szt. István királyunk tiszteletére. Az oltár
egészen úgy van építve, mint volt azon tem-
plomban, melyet I. Béla királyunk építtete;
gyönyörű biznaci stylen. Szt. István rész-
szobor díszíti, s mint magától b. Augustól
hallám, azon képmintázat szerint készült,
mely a bécsi udv. könyvtárban I. Béla tem-
plomáról máig is fenn van. A kápolna pado-
zata gyönyörű mozaik. Az egész templom
gyönyörűen, gazdag színvegyületben van
festve, e festés is valóban művészi, de ez
hiba, mert tisztelet becsület a jó szegszár-
diaknak, de zsiros gabás testvéreink, néhány
hét alatt jól bezsirozának, e helyett olajfés-
ket ajánlottunk volna, mit mosni is lehet. A
másik hiba az, hogy az énekkar közepén, a
legszebbestől helyen, Liszt Ferencz bar-
relief, medaillon szerű btszje van beillesztve.
B. Augustus ur kedvelte számára más helyet
is találhatott volna, pl. saját „mozaikos pad-
latu visitszobáját”; még értenők, ha Liszt
misét komponált volna ez ünneplésre, vagy
ilyet maga vezényelt volna, de így — ? Re-
méljük azonban, hogy nem soká fog ott tró-
nolni, szemben az Urissennel. — Bátran állit-
hatom, hogy e templomnak Magyarországon,
de talán a monarchiában sincs párja. A Szt.

István kápolnáról pedig külföldi művészek
mondják, hogy Európában ritkítja párját.

A papok Boosor prépost urnál gyűltek
össze, egyéb vendégek b. Augustusnál, s a
budai dalárda tagjai a nagy vendéglőben.
Délután meglátogattuk Pauer püspököt, s
onnan a vendéglőbe mentünk, hol Boosor pré-
post ur, rövid de velős szavakban köszönte
meg a budai dalárda mlkötését, mely szavai
velkes testvéries öljenek követték.
Ezután távoztak a jó budaiak, a Rákóczy
induló keblet emelő hangjai s szívélyes isten-
veletek köszöntéseink közt; el kellett hagyi-
niok a várost, hogy holnap reggel már houn
lehessenek, miután mindannyian hivatalnokok
valának, mely körülmény szives áldozatkész-
ségeket még inkább nevelé.

S velők én is távozom kegyedtől szívé-
lyes üdvözetem mellett. *)
T. L.

Székesfehérváryéből, okt. 26.

A székesfehérvári felső aleperei kerul-
let a legközelebb lefolyt september 22-én tar-
totta meg Mooron az ő tanácskozmányát, az
ugyevezett koronát, melyet megs megys
püspökünk minden kertületben éven kint
egy re olvasott le. Más kertületek példájára
szabadon a főnérített kerület jegyzőkön-
yéből is ama pontot ide igtatnom, mely a
„Független Lapok” érdekébe vag
s mely így hangzik:

„7-er. Mga. püspök urunk megkéretni
határozottat, miszerint ő méltósága, a jelen
idő kívánalmai szerint a lekek üdvét szem
előtt tartva, magyar kath. egyházunk auto-
nomiájának kivívására segédkeget nyujtani,
és, hogy az alája rendelt papságnak úgy,
mint a híveknek méltányos obajairól magának
tudomást szerezhesen, minden ekelőtt
egy házmegyeyi zsinatot egybe-
híni méltóztatnék.”

Ha más vallásfelekezetek honunkban
önkormányzattal birnak: mért lenne egyedül
a katolika egyház lenyűgözve, amaz egy-
ház, mely az igazságnak oszlopa, az erkölcsi
világnak pharosa, a keresztény felekezetek-
nek a multban anyja s a jövőben biztos me-
nedéke? —
X.

Turóc Szucsán, oct. 30.

F. é. oct. 28-ára esett Simon napját ritka
kedvességgel töltém Turóc Styavnicán,
hol megéyünknek nemesbije igen szép szá-
mal jelentek meg, hogy kegyelettel ünnepl-
jék méltóságos Báró Révay Simon főispáni
névnapját.

Ha az akarat elhatározása az embernek
lelkületét tünteti elő, az illetők jó lelkülete
kétsége vonatik, mivel a megyei közönség-

*) Szives közreműködését ezutánra is kérjük.
Szark.

A FÜGGETLEN LAPOK TÁRCZÁJA.

A művészet szelleme.

(Váry Gellértől.)

V.

Az oltáriszentség titka, melynek mély
igazsága elvontan is örök imáadásra érdemes,
nem tekintve, hogy a keresztény lélek e ke-
nyérszint a benne jelenlévő istenség véghet-
etlen szeretetének záloga gyanánt hiszi, oly
nagy horderéjű az emberiség előhaladásáról
való meggyőződésünkre nézve, mely értés-
sükre adja, mint Istentől származott bizo-
nyosságot, hogy az ó-kor fogalma szerint va-
ló visszaesés az állatvilágba nem létezhetik.
E titok isteni Alapítója jól kifejezi ezt, midőn
mondja, hogy, a ki eszi az ő testét és iszsa
az ő vért, az nem eshetik visszafelé, hanem
az a titok természetűh z képest előbbre ha-
lad, mert annak öröklete vagyon s ő föltá-
masztja őt az utolsó napon. A titok előreha-
ladó természete abban áll, hogy a kenyér,
mint tökéletlenebb anyag, a kimondott ige
által Krisztus testvé változván, ez által a
tökély végtelentül magas fokára emelkedik.
Ez előrehaladó természete hitünk e titkának
megdönthetlenség bizonyoságtétell szolgál
arra nézve, hogy lelki életünkben a pusztá
anyag létebe való visszaesés lehetetlen, ha-
nem miként a kimondott ige által a kenyér
főbb tökélybe megy át, úgy azon ige által
is, mely az Üdvözítő ígéréte szerint földünk
sírjait bejárja, egy tökéletesebb létbe való
átmenetnek kell következni.

Az Istenfiának megtestesülése s az em-

beri természetnek önmagával való egyesítése
oly esemény, mely a művészetek szellemének
eredeti állapotába való visszahelyezésének
egyedüli indoka. Ez által nyerte a művészet
azon magasatos ihletet, melynél fogva őran-
gyalkent legyen az elesésre nagyon hajlandó
emberek előtt, ki az ő figyelmüket folytono-
san az ég felé irányozza. Miként égből jött az
Üdvözítő, s mint tiszta szellem, a látható em-
beri testben megjelent, de azért hogy az em-
beriséget magával vive örök czéljárta vezesse,
szintűgy a művészet is. Ezért a mi eredetileg
volt, s a bűnbeesés hozsuzu ideje alatt nem
volt, azzá lett ismét a megváltás által. Mert a
keresztény művészet is a láthatian igazságot a
látható szépségben kifejezi, de azért, hogy
ez által benntünk a jóra vezéreljen. A szép-
ség levén az igaz, szép és jó eszméje közlő a
látható rész, a másik kettő pedig láthatlan, a
kereszténység művésze ezt koránsem egy
valósította meg, mint a hajdankoré, mely a
két láthatatlan eszme rovására a középsőt
szerfölött kiemelte, hanem mind a háromnak
egyenletes mérvben a megillető tért engedte.

De míg a szépségnek e tulnyomó fejlesztése
a kedélyt elragadta, a keresztény művészet
igazsággal és jóssággal mérsékelt szépsége-
t szívet mehatja. A keresztény művészetnek,
mint magának a religiónak is a Megváltó ké-
pezvén az alapját, könnyű megérteni, hogy
minden nyilatkozatában és fejleményében,
azon szellemnek kell élni, melyet ő róla az
evangeliumokból merithetni. E művészet min-
den fájában azon szélidőseget tünteti ki, mely
a szív szenvedélyeit nem korbácsolja föl, ha-
nem arra gyöngéden hatva, azt gyogyitgatja.
Az ünneplésesség, mely e religió minden mű-
vészeti remekét áthatja, a legvilágosabb ki-
fejezőjének. Templomai magasatos komoly-
sággal emelkednek az ég felé, énekei és ze-

neí ünneplés lassusággal zengedeznek, szob-
ra és képei szívünket belső nyugalomra
hangolják, szóval mindannyian a Megváltó
szépségét tükrözik vissza. E szélidőesség
mellett pedig mindenkor az a czélja, hogy az
Isten képére alkotott embert földi zárandok-
lása alatt az örök jóhoz vezérelje.

A keresztény művészetnek a Megváltó
szelleme által áthatott és Istenhez vezérlő
jellem kiinduláspontjától kezdve korunkig
fölismerhető vonásoként tűnik föl, bár nem
hiányzanak idők, midőn az többé vagy ke-
vébbé elhomályosul. A keresztény művészet
roppant terjedelmű gyümölcsait annyi kü-
lönöző népnél figyelemmel nem kísérhetjük,
mert az kivülünk esik, de tizennyolczszáza-
dos fejleményében mégis két időszakot kell
megkülönböztetnünk, melyek mindegyike
annak milyensége s így természetesen szel-
lemére is befolyással volt. Az egyik a kereszt-
énység megalapulásától kezdve a tizen-
ötödik századig, vagy is a tisztán kereszt-
ény irány, a másik a tizenötödik szá-
zadtól napjainkig, vagyis a keresztény-
ség és hajdankor szellemi egyesülésének
időszaka. E két időszak jellemző tulajdon-
sága az, hogy míg az előbbiben a szellemnek
kifejezése igen erős színben tűnt ki, a máso-
dikban ennek ereje a hajdankor anyagiassá-
bakja által kissé mérsékelte. Az első
korszaknak nem irodalmi, sem pedig szoro-
san véve művészi tárgyain erős anyagi ki-
fejlődést és szépséget nem keresünk. E kor-
szak művésze e kereszténység nemcsak lel-
ki, hanem testi létezésének is legbivebb ki-
fejezője volt. A katakombák üregiben zengo-
dezték énekek, az itteni szobrok és képek,
maguk a katakombák alakjai, azon kiinduló
pontokat képezik, melyekre alapult a kereszt-
ény költészet, festészet, szobrászat és építé-

zet. A művészet e zsenge példányain fölis-
merhető lényeges vonások azok, melyek a
későbbi kor nagyobb tökélyre vitt művein is
ugyanazok. A keresztény költészet azon zsen-
gége, mely Prudenciánus lantjáról oly kedve-
sen hangzik, e korszak végével Dante és Pe-
trarca tökéletességben végződik, a szobrás-
zat kezdetleges domborművei pizai Miklós-
ban érik el legfőbb fejlődésüket, a festészet
nyugodt és szélidő szelleme Giotto és Fiesolo
Angelico művészi ecsete alatt jut virágzásra,
az építészet a keresztény lelkületet oly élő
bűsséggel kifejező román és got rendszerben
van tetőpontján. A tiszta keresztény léleknek
a művészet ez igazi avatottjai által való me-
galósításán a szellem van ugyan az anyagi
lét fölötti előnyben kinttutva, mindazáltal
nem úgy, hogy talán az anyagi csorbulás kö-
vetkeztében az említettek művei a műgény-
nek meg nem felelőnek. Röviden csak any-
nyit jegyezhetünk meg e tisztán keresztény
szellemű remekéről, hogy feledhetlen kellemű
azon érzület, melyet ezek a szemlélő szívé-
ben hagynak.

A hajdani Görögország műveltségének,
irodalmi és művészi kincsének megismerése
a nyugot európai keresztény nemzetek művé-
szeti életében tetemes fordulathoz okozója
volt. E korszak az, melyet a tudományok föl-
őbrészlete századának szoktunk nevezni. A
hajdankornak a kerébténységével való ezen
egyesülése a művészetre nézve azt eszközölte,
hogy annak minden fájában az alakok anya-
gi kifejlődése nagyobb előnyben részesítte-
tt. A nagy szellemi mozgalom Olaszország
földén megkezdődve Europa egyéb kereszt-
ény országaira is kiterjedt. Az időben létre-
jött művészi remek egyáltalán az újjászüle-
tés (renaissance) neve alá foglaltatnak. Az
újjonnan fölkarolt művészi irány legbivebb

megvalósulása ismerhető föl Tasso és Ariosto
hósköltészetén, Trissino, Corneille, Racine,
Moliere színművészetén, Bossuet szónoklatán,
Lionardo, Rafael, Michel Angelo, Coreggio
festészetén, Ghiberti szobrászatán, valamint
nemzetünk tizenhetedik századbeli iroin, Pá-
mányon, Zrinyn, Balassán, Beniczky és
Gyöngyösin. A kereszténység magasatos szel-
leme azon anyagi tökéletességgel van e mű-
vekben egyesítve, melyet a hajdankor utolér-
hetlen fokra emelt.

Ezek azon körvonalok, melyek a művé-
szet szellemét határolik. Elmélet és gyakor-
lat ugyanazon szellemet tünteti föl. Az elmé-
letre támaszkodva könnyen belátjuk, hogy
miután Isten a legfőbb művész, az ő képmása
pedig mitem tudhatva valamely előleges ut-
mutatás nélkül, okvetlen az istenségnek kell
azon végső alapot képeznie, mely végtelen-
ségből a művészet végeességének merithetnie
kell. Mert az igazságnak nyilatkozatát míg
más egyebekben csak következményképen
látjuk, ő benne azt egész teljében ismerjük
föl. Már pedig ez oly lényeges kellék, hogy
ennek hiával a művészetben uralkodó másik
két eszme is önként enyészik el. A hol nincs
igazság, ott nem lehet szépség, ott nem lehet
jóság. A szép, igaz és jó egyesült eszméjében
tehető az igazságnak kell azon összetartó köz-
ponti állást elfoglalni, mely a másik kettőt
egybefűzve. Ezért ha az igazság helyét hamis-
ság foglalja el, akkor amüvészi tárgynak másik
két oldala rúttá és rosszá válik. Ez okozza,
hogy némely korszakok művei irodalmi és
művészi téren annyira elilányultak, mert
belőlők az éltető igazság kihalt, s így a legsza-
bályosabban illesztett szavak vagy anyagok
is ez éltető lélek nélkül holtaknak tűnnek föl.
Ellenben az igazság a művet önkénytelenül is
széppé és jóvá teszi. Az igazságnak ez elő-

melyet az e...
késze, a p...
nyer. E pól...
nek, melye...
mennyi kő...
szertint m...
maga paroc...
ben kivett...
szere kisa...
Kivétel...
mege...
23. §...
káplán alk...
fűzetése...
helyén vég...
esperességi...
a kik szék...
akadályoz...
segítségül...
Azon é...
kés és lej...
lát tartan...
randóságo...
süg hiány...
teik segél...
köszögek...
s pítva...
Azonk...
készi telke...
szert pénz...
forrásból...
24. §...
fennmarad...
alap létes...
nyugodt...
f. leg...
szolgálá...
25. §...
sek, lelé...
gdélekész...
mány sz...
zvegyeik...
26. §...
jő, a lelke...
folyogveik...
kési jöve...
c) A p...
27. §...
illetőleg...
a) A...
politai mi...
b) M...
röst nyel...
jeredelm...
lép életbe...
c) A...
lyett a te...
megyek be...
ben 3 krr...
krral, vég...
kint besz...
idegenít...
d) A...
lést besz...
közö szre...
jövöben a...
rés utján...
e) A...
tek, lakb...
lyi haszn...
veszezi...
püspökök...
alatt nag...
kint fiz...
uton meg...
pök java...
f) M...
pökilaj...
tek hasz...
g) A...
alatt em...
tett con...
nyer oly...
zakot é...
h) A...
zasanak...
válnék...
kimonda...
hogy a...
jövödeln...
g) al...
marad...
alatt ki...
egyenlő...
hagyott...
vétel...
mításav...
i) A...
lyozás...
néhány...
mint an...
segélyz...
elideg...
k...
az imm...
aradi...
istori...
zeti ala...
eldönt...
háralni...
1) z...
zanás...
tása...
z valame...
lamint...
rások...
datot...
nemzet...
D)...
28...
ból meg...
niából...
egyik...
sát, val...
szert...
együtt...
fog a...
módj...
nyok...
latot...
E)...
29...
több le...
szabál...
közül...
dóví le...

neki főttekben nyilvánul szerető erke...
kel előlegesen nem rendelkeztek a főispáni...
névnap kellő megünneplésé iránt.

Minden nemü becsmérlésnek vádjától...
távol lenni óhajtván, hinni szeretem, hogy az...
illető tényező a munkásság hájtermében ez...
idő szerint oly édesen szenderegtek, hogy...
akaratlán hagyják hatályon kívül ezen...
nagy megyei ünneplés épületes emelésére...
kellő előzményeket megtenni.

Szerencsésnek érzem magamat, midőn a...
turbózi tisztviselői kar egész egyetemének...
hazafias jellemét kiválólag tiszteltem, de...
fájdó szívvel nyilatkozom, hogy ezen általa...
okozott mulasztásnak tulajdonítandó azon...
körülmény, hogy a turbózi kath. papság és a...
protestans egyház szolgái jelenleg is kel...
lett elvonulniok egy oly alkalomtól, hol a...
közösön kibékülés szives egyesülési és szor...
összetartás szent érdekében kezet fogtak...
volna egymással a társas élet szellemus él...
vei között.

Magyar nemzetünk gondos oktatói na...
ponta harsogtatják, hogy fájunk csak úgy...
maradhat fenn, ha békés testvériség ural...
kodik fog közöttük, és így nemü mulasztások...
okozták, hogy a kibékülés terén nem talál...
kozhatunk egymással.

Fájó szívemnek, midőn ezen vártalan...
mulasztást tapasztalnom kellett; de el voltam...
ragadtatva, midőn a köztisztviselő első alis...
pánunk betegeskedése miatt fölvétélében...
teka. Tomcsány Mór, igen ügyes másod al...
ispánunknak sikerült a rendezetlen tiszte...
gőkben egy compact testületet előteremteni...
és annak élére állva a nap nagy hősét oly...
meleg szavakban felkérőzteni, hogy kebleink...
a legnagyobb örömmel eltelve és szem...
meinkből az elérzékenyülés édes könnyei ki...
csalva voltak.

Ezen alispáni felkérőzést követte a mi...
kedves főispánunk ó méltóságának improvi...
sált beszéde, melynek genialis szelleme és...
politikai aratottsága bámulatra ragadta a...
jelenlevőket. Hosszas társalgás után követ...
kezett a díszbéd, mely alkalommal többi kö...
zött a méltóságos házi ur a legelső magyar...
Deák Ferenczre, magyar kormányunkra és a...
felséges urunkra elkészővő magyar nyel...
ven poharak, oly szívröhátó szavakat mondott...
hogy azok a jelenvők sziveiből elhangzani...
sohasem fognak. Ebéd után elvonultunk a...
mulató salonba, hol a házi asszonyosság és ur...
hölgyvendég, Nyáry Franciska, ó méltósá...
gaik huzogelés látogatásában részleltünk...
és a zene kíséretében mulatgattunk egész...
estig.

Elismerő vagyok, hogy vannak nagyjai...
a hazának, kik a hazafiság terén nagy érte...
meket vívták ki maguknak; de tagadnom...
nem lehet, hogy még igen sokan vannak...
dandyfajunknál, kik a magyar hazafiság azon...
erényét nem ismerik, melynél fogva a még...
sötétség korszakában a mívelt közönység elől...
is hermetice elzárt nagy uri kastélyaikat...
nyitva tartanák a míveltebb gentlemanek...
számára, hogy a nemzeti csinosodásunk or...
szága valahára hozzáink is jöjjön el.

Mint hogy báró Révay Simon ó méltóság...
azon magasságok sorában fényeskedni szeret...
tek, kiknek kastélyai az egész vidékek gyűll...
helyei és a magyar élet gyupontjai lenni...
kezdettek, a megyei tényezők ne vegyék zok...
non fölem, ha a magyar élet fejlesztésének

terében való tüdőklése varázsolja örök be...
estékké a művészet minden fajú remekeit. Ez...
igazság pedig azon benső lényeg, melyhez...
hagyományos vonalommal kell ragaszkodni...
minden idők művésztének, s melynek vált...
toznia soha sem szabad. A katakombák fest...
ményeinek szemlét ott találjuk a Giotto, Ra...
faelek, Coreggiók és Michel Angelok mű...
veiben, Prudenciusz költői irányát fölismer...
jűnk Dante és a középkori nagy későbbi ro...
mekében, szóval azon benső szellemnek...
mely maga az igazság, hagyományos szárm...
zás utján élni kell az egész utókorban, s mely...
önnmagán ugyan semmi, de küllalálján...
mindenfélé változást megsejven.

A hajdani klaszikus kor népeinek ir...
dalmi és művészi remekei kiállva az ezred...
éves próbat, előttünk is nagy becsben állnak...
jöllehet a külső burók, melybe öltöztetvék...
már értékét veszítette. Az itt talált eszmék...
nagyobb részt olyanok, melyek nem egyik...
vagy másik, hanem minden időszak számára...
létesítettek, mert azok lényegében az ember...
önmagát látja s így a meddig ember él a...
földön, azon eszméket önmagában hordja. A...
gyakorlati tér tehát szinte a mellett kezesk...
dik, hogy azon művek, melyek nem az igaz...
szép és jó eszméjén alapulnak, önmaguktól...
elenyésztek, azok pedig, melyek az igazság...
éltető lelkét bírták, az által istápolitatva...
maradtak. Ennek fogva az igazi műizlésnek a...
művészet benső szelleme szerint mindig joga...
van minden időszakai mítől az igazság eszmé...
jét követelni, mely megvalósulásában ön...
kényt szép legyen, s mely illyetén tulajdon...
ságánál fogva már csakis jóra vezérlehet. A...
művészet szelleme égi eredetű, égbe kell an...
nak visszavezetni.

érdekében arra figyelmeztetni bátorodom...
hogy kár volna ne ténzenel is a közönység...
nek utat nem mutatni oly nemzeti iskolába...
mint a milyennel nemes megemlékező...
hetik egyes egyedül báró Révay Simon ősi...
várakában.

Valamint jelen, úgy jövő leveleimet is a...
„Kraján“ba kegyesen átvitetni tisztelettel...
kérem.

Paulovics József...
plébános.

Országgyűlési tudósítások.

A képviselőház nov. 2-án tartott...
ülése. Napirenden a központi bizottság...
az arad-temesvári vasutra vonatkozó jelentése...
van, mit Csengery Imre olvas fel. A közp. bi...
zottság általánoságban pártolja a vasuti bi...
zottság t. javaslatát, melyben az arad-teme...
vári vasut kiépítését kamatbiztosítás mellett...
ajánlja; de a t. javaslat szövegében több mó...
dosítást ajánl a ház gyűlésének.

A 9. osztály nevében Kiss Lajos egy...
különvéleményt jelent be; ez osztály; — mi...
után az arad-temesvári vonal versenypályája...
lenne a czeled-temesvárinak, miután kamat...
biztosítéka az északi vasútnál 3000 forinttal...
több, s még a két indóház költségeinek fel...
számítása is megengedett — az arad-teme...
vári vonal kiépítését illetőleg csak azon...
esetben járul közp. bizottság véleményéhez...
ha a minisztérium — megteremtendő felszó...
lítás után — a ház elé terjeszteni azon elő...
nyöket, melyek elvonal hadd átszati te...
kiintében nyujtana. Ezután.

Kemény Gábor b. a pénzügyi bizott...
ságnak az 1869-ik évi költségvetésről szóló...
jelentését olvasta fel. A bejelentett költség...
vetésnek az igazságügyi minisztériumra vo...
natkozó része, csak a napokban fog elké...
szülni.

Elnök jelentvő, hogy a miniszterelnök...
felkérte, tudatná a házzal, miszerint ó Fel...
sége a delegatokat f. é. nov. 12-ére sz. kir...
Pest városába összehívta, e tárgyban, — va...
lamint az arad-temesvári vasutára vonatkozó...
jelentéseknek tárgyalását, nov. 4-ére tüzi ki...
(Helyeslés.)

A napirend befjezte után Trauschene...
feljött Emil egy kérvényt nyujt felkülöfőnek...
részéről, melyben ezek municipális szerve...
zésük sültek.

Elnök határozatlag kimondta, hogy...
hogy netalán zavar elkerülése végett az oszt...
felvelet, és a bizottságok eldöntéséi az...
sák tilátszik. (Helyeslés.) Több tárgy nem...
létében, az ülést 12 órakor elasztja.

APRÓSÁGOK.

Pest, nov. 3.

Lamentálás, jajtás: e két szó, e két...
vonással adva van a journalisztika képeinek...
váza a közelebbi létünk napokban — Egyik...
humorizmusok lapunk meglehetősen találón...
adta vissza rajzaiban az érem egyik oldalát.

Lamentál ez, hogy jogai nem respectál...
tatnak; — följárad a másik, hogy igényei...
nem vétetnek figyelembe; — egy viseli ma...
gát a harmadik, mintha csak egyedül élne...
az országban; vagy mintha a társadalom az...
ó kedvéért léteznék, és a magas kormányának...
egyéb dolga nem is volna, mint az individuumok...
egyes társulat, felekezeti javáról kizár...
ó, a többi rovására is gondoskodni, —
Amivel ő nem bír, az másnak se legyen; —
s ha mégis van valakinek olyasmi, azt el...
kell venni tőle, csupán azért, mert hát ő nem...
rendekezik vele.

A szabadelviségre privilegiumot szer...
zett egy másik, de nem él vele, csak akkor...
midőn saját javára szolgál; — ráolvassák az...
elvet: oh az egészen más; — midőn az ő ér...
dekeről van szó, akkor nem a szabadelvisés...
a fő momentum, hanem — ki hinné...
az opportunitás. — No hiszem ez mind jól van; —
csak aztán mindig így beszélünk, és ne...
denunciálunk hazai közönsegtünk előtt az...
opportunitást, midőn azt, bár ellentét szól...
— a jőzan ész szigorúan követeli. — Hanem...
természetesen bajos következetesnek lenni...
akkor, midőn az ember a közjó tárgyalása...
mellett haza felé kacsintgat!

Némely lap esaknem nótára javszékkel...
hogy idején Izabella exkirálynő, s aztán...
„oda a szabadság“ — Jaj nekünk szegény...
magyaroknak, ha egy bukkott fejedelmünk...
megjelenése is tönkretetné szabadságunk...
kat! Ha oly ingatag alapon áll a szabadság...
te ploma, hogy a denevér szárnyútása is...
összedöntheti; akkor magától is ózsnó fog az...
roskadni a legkisebb szellő lágy fuvalmára;...
ha pedig nem honokra van építve, hanem...
erős sziklára, és a most jegezsedő demo...
kratia oszlopaival napról napra inkább és...
inkább erősítve: ugyan mire való a pulya...
javszékkeléles olyasfőle miatt, ami ránk ve...
szélyt nem hozhat.

Ha mégis művészuó volna Izabella, és...
akkor tán tarthatnánk tőle, hogy az aristo...
cratico demokraták, és demokrata-ristokra...
ták esetleg itthon elköltendő pénzt magával...
viendi — s ezáltal a közjó megkösösítje. —
De az exfejedelmünk nem hogy el fogna vala...
mit vinni: sőt valószínűleg ide fogja hozni a...
spanyol realokat; — pénzre pedig nekünk...
mindig nagy szükségünk van; — az már régi...
nyavalyánk.

Hadd jöjjön hát Izabella és utána még...
akár 20 exfejedelm. Mig felőlés kormányunk...
van, nem szólhatunk, — nem folytathat be

ügyeinkbe; a parlamentariz alkotmány pe...
dig, ha egyszer valahol életbe van lépítve...
omnét több el nem távolítható. — A kor...
szellem nagy hatalom, csodáljuk...
hogy némelyek oly kevés bizal...
mat helyeznek az eszmék erejébe...
melyeket hirdetnek.

Ne zavarjuk a levegőt esetlen jeremiá...
dákkal, ne csináljunk magunknak a...
s utba dobott seprényéből föléle...
mes ijesztőt!

Másoknál a spanyol forradalom által...
elkötött jesusiták bejövételének eshetősége...
kiszert lidérczként. — Mire való e félelem?...
— oly nyuszivt néppé váltunk volna mi...
„hajdan erős magyar“; hogy most már a...
levélzörrenésre is megijedünk? — hogy tehet...
etlen, jámbor szerzetes atyák említése is...
páni félelembe ejt bennünket, ideges ránk...
ba hozza idegeinket? — Ne tegyik magunk...
kat oly sajnálatra méltó nyomorékokká...
— Valljon mit fognak szólni Amerikában vitéz...
ségünk hirtüvétele után! — Nem hívjuk a...
szerzetes atyákat: de félni sinés okunk...
tőlük.

Ha Spanyolországból menekülőnek kell...
ez a forradalom következménye; de a Gau...
lois már is hirdeti, hogy az ügyek rendbeho...
zását után azonnal visszatérhetnek. — S ha...
egy a Gaulois; szeretnők tudni, mitől ret...
tegetlen, jámbor szerzetes atyák említése is...
itt látjuk a jesusitákat, s vajjon kinek gör...
bült meg csak egy hajszála is emiatt?

Ne tegyük magunkat erővel...
neveltségek, kikorunkak; ne...
ámitsunk egymást agy rémekkel, ne...
rémitsük mumusokkal, melyek...
nem létezenek; vagy ha igen, velünk...
szemben egészen ártalmatlanok.

Nem szándékunk apológiát írni: csak a...
javszékek alaptalanságát akartuk kon...
statálni; — csak azt akarjuk végül megjeg...
yezni, hogy az egész nótá nem egyéb idő...
vesztegetésnél az idevonatkozó egész cikk...
sorozatok nem más, mint érték nélküli lap...
töltelék.

Vannak érdekesebb, hazaitár...
gyaink; azokat beszélnék meg a...
helyett, hogy a szomszédok idét...
len ma szövegében beletrómbi...
tálnánk.

Néhány külföldi lap a napokban közli...
egy abszurdumot; — átvette némely hazai...
lap is, mely kiválóan a finomabb izlést, mi...
veltebb körök számára szerkesztetik. — Utá...
natesi ngyan híreket, hogy az alig híhető...
de ha így áll a dolog: mire való volt a köz...
lés? — vagy ha közölni akarta, és nem volt...
vele egészen tisztában, miért nem kérdezett...
meg illetékesek, hogy egyáltalán — nem va...
lósint-e hanem — lehetséges-e az olvas...
tasot udjonás, lehetséges-e erkölcsileg leg...
alább? — Elmulasztotta — és a világ elő...
tálalt egy stultenséget, melynek tárgya —
leggyöngőbb kifejezéssel élve — abszurdum.

Izabella királynő gyónásait...
készül kiadni Claret atya! Mily...
képtelenség! — Hallott-e valaha...
olyast a világ, hogy a gyónás tik...
kaiból pikáns olvasmányt tákol...
össze, vagy összeférezze csak...
szándékozott volna valamely áldo...
zóár?

Némelyek a botrányok gyűjtésében lelik...
örömtüket — nem lehet kifogásunk ellenük; —
legfőlebb szájuk izléstük. — Azonban...
ez már nem botrány: — ha az volna, nem is...
szólnánk fölé; — hanem mint megjegyzők...
valódi képtelenség. — Az ily képtelensé...
gek közlése: ez a botrány. — Botrány, ha...
tévedésből, tájékozatlanságból származik; —
aki ilyesekben tájékozatlan, nem mondjuk...
hogy szegényelhet magát; hanem: vagy szerezze...
meg a tájékozottságot; — vagy tegye le a...
tollát, s fogjon valami mást...
kezébe. — Ha jóakarát hiányából, szándé...
kosan, — amit nálunk föltenni meg vagyunk...
hajlandók — úgy a botrány még nagyobb...
válik; — s az ilyen nem volna érdemes a...
journalistika lehellit morzsáira sem. — Mi...
előtt az udjonások rovatába be...
vezetnők a hírt; nézzük meg jól: nem képtelensé...
g-e annak tárgya? — Ha igen: hagyjuk; — a jobb izlést...
művelt olvasó nem gyönyörködik azokban.

Az iskolai törvényjavaslat tárgyában is...
sokat összeirtak a közelebbi elmulit pár hét...
alatt; — monstrosusabb dolgokat — úgy...
látszik — senki sem mert papirra tenni, mint...
a szabadelviség hírében álló pártvezér T. K...
A közelebbi pár hét tönkre tette a szabadelvisé...
gének öszintességéről ápoló véleményét; — s...
hogy semmi se hiányozzék: a halottas be...
szédet is elmondja s elnék a „miseré“-t...
létét a Hazánk hasábjain. Most már nem marad...
egyéb hátra, mint kezet fognia az ő pecsovi...
csokkal. — Az első lépés után jön a második...
és így tovább. — Bizony, bizony kár volt...
megírni azokat a cikkeket! — már távolról...
megérezhetni rajtuk a középkori szagot, avas...
íz, észrevelheti a reactionarius czafrangokat.

Még több észrevétel is lehetne idevonat...
kozólag tenntünk; — de hagyjuk azokat jö...
vőre. — Most annyit, hogy a szabadelviség...
főfogásában általában szántikálást vagyunk...
kénytelenek szemlélni. — Nem állunk a kor...
szinponalán e tekintetben.

Csupa chaos mindentűt! Oly dolgokat...
látunk egy niverura állítatni, melyek közt...
óriási a különbség a fontosságot illetőleg...
Hogy többet ne említsünk: a házassági ügyet...
egy színponalra állították némelyek az isko...
laival, s úgy beszélnek a kettőről, mint csak...
nem egyenlő fontosságokról: — holott pedig...
kimondatlan különbség van a kettő közt. —
Szükséges az egyik; de életkérdés a másik...
— Egy észszerű iskolai törvényjavaslat...
erélyes kivite...
le: — alapja, „conditio, sine qua non“...
ja a széles alapra fekt...
tet alkotámanynak, — mely a nélkül...
illusoriussá, a hatalmasok játékvává válik...
— továbbá a társadalmi haladásnak, a népek...
anyagi és szellemi jólétének; — szóval ez az...
állam legfontosabb életkérdéseinek egyike...
A házassági ügyekkel akár századokig meg...
lehetünk úgy a hogy vagyunk, az állam...
tetemes b kára nélkül. — A tubuzgó...
ság szállt viszályok napról napra inkább és...
inkább eltűnnek önmaguktól is. — Ez term...
mézetesen nem teszi fölöslegessé a tárg...
hozás intézkedését: de tegyünk mégis...
különbséget a legelső és kevésbé...
sürgős teendők közt.

Az iskolai törvényjavaslat...
ügyében még legkorrektebb, ok...
adatolt fölgással találkozunk a...
„népnevelők pesti egyleténel“; —
ennek nyilatkozványa a fény...
pont az iskolai törvényjavaslat...
körüli elterült homályban.

A házassági törvénykezést illető hirlapi...
vitékben csak fogalom-zavarral találkoznak...
— Az örökös tartományokra hivatkozott...
némelek; de minden alap, — minden ana...
logia nélkül. — Az örökös tartományok...
törvényes gyakorlatja csak a konkordatum által...
lón fűfeszakítva; — a konkordatum megszün...
tével természetesen újra hatályba lépett a...
régi törvények ereje. — Nálunk egészen má...
sként áll a dolog; itt az egyházi bíráskodás a...
házassági ügyekben országos törvényeink...
alapszik. E törvények megváltoztatása, mint...
főbb megjegyeztük még most, nem élet...
szükség; — csak úgy per tangentem átesni a...
dolog nem lehet; — hosszas fontolgatásra...
jelenleg nincs idő, mert fontosabb ügyek...
vannak napirenden; — nem is említve azt...
hogy a világi törvényeknek kell előbb...
rendeztetnie, hogysem „moralis életünk leg...
kényesebb kérdéseit“ rájuk bízók. — Föl...
forgatni valamit, míg mást nem...
tehetünk helyőbe: ezt nem kívánja a...
szabadelviség; — a jőzan ész...
sem.

Deák F. beszéde a képviselőházban a...
logika körlehetlen erejével jelölte ki a jelen...
körülmények közt egyedül elfoglalható állás...
pontot. — E jeles beszéd lesujtott minden...
ellenkösökadást; — ellenében az olvasott...
hirlapi fölszólalások úgy tűnnek föl, mint...
kezdők szárnykisérletei; — gyarló szunyog...
dongsók az országnál szemközt.

A védelemre nincs szükség; — mire...
való volna a napot a legkisebb szellő által...
száztendő vízpáraként föltelni? — aztán a...
rendszer e ragyogó központja nem nyerhet...
fényt — amire nincs is szüksége — a körül...
lőtte forgó bolygóktól.

S vajjon a nap-e az oka az egyeseknél...
uralkodó homálynak? Ha sugarainak behat...
ása elől elzárhatunk a világosság átöcsaj...
tására elrendelt nyilatások!?

Qui habet aures audiendi, — audiat!

A földmívelés, ipar és kereskedelmi magyar királyi miniszter rendelete valamennyi törvényhatóságnak.

A marhavész az országot újra fenyegeti...
— E vész Erdélynek több megyéjében már...
nem kis mértékben pusztít, Magyarországnak...
is némely pontjain mutatkozik.

A vész elhárítása, az országnak e fenye...
gető csapástól való megmentése ugy a köz...
igazgatás minden e czéla hivatott tagjának...
valamint minden egyes polgárnak legkomo...
lyabb kötelessége.

Erdély határszélein megvannak téve az...
intézkedések, hogy a vész a szomszéd orszá...
gokból új tápiálékok ne nyerjen, magában...
Erdélyben gondoskodva van, hogy a csapás...
azon pontokra szoríttassék, melyekben fejét...
felültette. E feladat teljesítésére, az állate...
gészégi rendszabály fenntartására, részint...
minisztérium, részint az erdélyi fölkormány...
szék által kinevezett biztosok működésnek, és...
egyeb hatóságok erélyes intézkedéseinek...
sikerült is már a vész elhárítani.

Az Erdélyvel szomszédos megyék ut...
sitva lettek, hogy magokat Erdélytől elzár...
ják s a marhavál s attól származó nyers ter...
mékekkel való közlekedést csak bizonyos...
pontokon s tűznapi vesztégteltes után enged...
jék meg.

A hivatalos jelentések szerint ez utási...
tás már fogalomban vétetett s folyton fenntar...

17. §. A hány lelkes van egy helység...
ben, ugyanannyi lelkeslakot tartozik építeni...
a község; s míg a kevesebbet végre nem haj...
tatik, azon lelkesz illeti a lakás használat...
a, ki előbb volt szentelve. Ha lelkesz lak...
merőben hiányzik, a lelkesznek megfelelő...
pénzkárpótlás adandó.

18. §. A lelkeszlakok legfőlebb három év...
alatt fölépitendők, a következő szabályzat...
szerint:

a) falusi lelkesz számára: 2 lakszoba a...
esuládnak, 1 hivatalszoba, 1 cselédszoba;...
ezen kívül istálló, csűr, pénzce és ka...
mara, a mellett kert is, a hol az lehet...
s gea;

b) városokban a család számára egy...
szobával több.

19. §. A lelkesz tűzfűtést, az eddigi...
szokás szerint s oly mennyiségben, mint...
eddig.

20. §. A személyi káplán a lelkesznek, a...
ki mellé van rendelve, élte fogyatig a lelkeszi...
jövedelem felét élvezi; és amannak holt...
után is addig, míg vagy választás folytán...
állandó alkalmazást nem nyer, vagy, a hol...
szükségesnek mutatkozték, más lelkesz mellé...
nem rendelték segédül, minék első előadandó...
alkalommal meg kell történni.

21. §. Azon község, mely diakont kíván...
magának, annak évi járandóságot a consis...
toriummal egyetértőleg meghatározza; a mi...
legalább is 400 o. é. forintra legyen.

22. §. Az esperesnek, mint ilyennek fize...
tése egy pótlikából áll azon fizetésnek, a

HIVATALOS.

(Folytatás.)

Pesten, 1868. évi okt. hó 29-én.
Gorové István.

ben, me-
tot, ed-
ke be szo-
bni.
s a kor-
vényha
t figyel-
a fenn-
eljesíté-
minden
követ-
tan egy
felmez-
létező-
tegesz-
g meg-
állat-
s legbi-
polgár
s min-
rsmind
essége,
amnak
de a mellőz-
ntéke-
z meg-
lebeli
tön ér-
minisz-
ben az
rend-
vagy
zásba
llittat-
ly fér-
nyújt
éseken
állat-
kivá-
egész-
lel is
bi zár-
adott
lynak
oran
arban
a volt
unkó-
hája a
vid s
ságra
hely-
akori
ni.
essé-
nyak,
özsig
inden
beje-
nesak
szük-
nytól
ajtás
y bár
onnal
t he-
láos
nyok
éke-
szba
ez y
lván,
sápas
s leg-
pasz-
és in-
a si-
ko-
rték-
óság
a leg-
ki
n.
ység-
piteni
a haj-
álat,
szlak
felelő
m év
lyzat
ba a
s ka-
egy
ddigi
mint
ek, a
készi
holta
lytan
a hol
mellé
landó
siván
onsis-
a mi
fize-
ok, a

nyelvet az esperes, mint valamely község lel-
késze, a hér és stola fejében kézpénzben
nyer. E pótlék áll 3 százalékból azon összeg-
nyer, melyet az illető esperesnek vala-
mennyi községe, mint parochiálét fizet. E
szerint minden község 3 százalékot fog a
maga parochiájára az esperesi fizetés fejé-
ben kiveni az esperesnek a parochiájára
néve kiszabott uton és módon kiszolgáltatni.
Kivétetik ez alól a károlyvárosi egyház
megye.
23. §. Minden esperesnél egy esperesi
káplán alkalmazatik VI. osztálybeli 400 o. é.
ftt fizetéssel; a ki nemcsak az esperes szék-
helyén végrende papi teendőit, hanem az egész
esperességben fogja a papokat, főleg azokat,
a kik székhelyükön egyedül vannak, meg-
akadályoztatásukra esetűre helyettesíteni és
segítségükre lenni.
Azon egyházközségek, melyek a felvett
költségek és lélekszámok szerint képesek ily ká-
plánt tartani, maguk fizetik az említett évi já-
randóságot; ellenben ott, hol a fizetési képessé-
g hiányzik, a község azon módon részesít-
tetik egyenlőben, a mint az általában a kis
községek segélyezésére néve meg van álla-
pítva.
Azonkívül az ily segédlelkészek 1/2
lélekszámot s ha ilyen természetben nincs,
amint pénzbeli kárpótlást nyerne ugyanazon
forrásból, a melyből a fizetés huzzák.
24. §. A kevesbítés után feleslegesen
fennmaradó papi telkek egy hierarchiai
alap létesítésére fognak fordítatni, mely a
gyengén javadalmazott vagy testileg és lelki-
leg elgyöngyült világi papok gyomolítására
szolgálhat.
25. §. A plébániai papság, u. m. esperes-
ek, lelkészek, rendszer zett és személyi se-
gedlelkészek, diakonok, az összes egyháztar-
tomány számára „hierarchiai alapot” fognak
övegyeték és árvaik gyomolítására létesíteni.
26. §. Mindaddig, míg ily alap létre nem
jő, a lelkészek, illetőleg esperesek halálával,
övegyeték és kiskoru ellátatlan árvaik a lel-
készi jövedelem felét huzzák egy évig.
C) A püspökség javadalmazása.
27. §. A püspöki kar javadalmazását
illetőleg következők határoztatnak:
a) A karolicezi patriarcha-érsek metropo-
litai minden javai teljes élvezetében marad.
b) Minden püspök egyenlő javadalmaz-
ást nyer; mely végre valamennyi püspökség
jöveldelmének összesítése következő módon
lép eltebe:
c) Az eddigi „conventio és sydoxia” hely-
lyet a temesvári, verzei és bácsi egyház-
megyékben 4 kral, a karolicezi érsekmege-
ben 3 kral, a budai és pakraczi megyében 2
kral, végre a károlyvárosiban 1 kral fejen-
ként beszedendő „vallási járuléka”-nak az el-
idegeníthetlen alapha kell befolyani.
d) Az említett alapha ugyan e módon
lesz beszéltandó a bácsi püspökséghez tar-
tozó szregi majorság jövedelme is, a melyet
jövöben a nemzeti alapok igazgatósága árve-
rés utján hasznóberbe fog adni.
e) A fekvőeségek, u. m. szántóföldek, ré-
tek, lakbérhöz házak, továbbá kisebb kirá-
lyi haszonvételek, — a melyek a temesvári,
verzei, budai, pakraczi és károlyvárosi
püspökök birtokában vannak — kezelésk
alatt hagyatnak azon feltétel alatt, hogy azok
nak tízevi átlagos számítás alapján hatóság
uton megállapítandó jövedelme, az illető püs-
pök javadalmazásának egy részét képezze.
f) Minden püspöknek igénye van a püs-
pöki és netán meglévő házi- és szálló-ker-
tek hasznóvetelére.
g) A karolicezi patriarcha érsek a c)
alatt említett vallási járulékból a megszűnt-
teté conventióit és sydoxiáit kárpótlást
nyer olyan összegben, a melyben jelenleg
azokat élvezi.
h) Addig is, míg a püspökök javadalmazá-
sának számszerinti megállapítása lehetővé
válnék, az az egyenlő javadalmazás b) alatt
kimondott elvével öszhangzólag rendeltek,
hogy a c) alatt említett vallási járuléka azon
jöveldeme, mely a patriarcha érsek számára
g) alatt elrendelt kárpótlás fedezésére után fe-
marad, — továbbá a szregi majorságnak d)
alatt kitétt jövedelme, a hat püspök közt
egyenlő részekben, de a püspökök birtokában
hagyott fekvőeségek és kisebb királyi haszon-
vételek e) alatt említett jövedelmének beszámítá-
sával, ösztassék el.
i) A püspöki javadalmazás eme szabá-
lyozásával meg fog szólni a segélyezés, melyet
néhány püspök a bácsi püspöktől, — vala-
mint ama bární nevet viselő kárpótlások és
segélyezések is, a melyeket a püspökök az
elidegeníthetlen alaphól nyernek.
k) A segélyezés, melyet a bácsi püspök
az immár a román metropolitához tartozó
aradi püspöknek, és a váradi velencei con-
sistoriumnak nyújt, a románok által a neti
zati alapokkal szemben tett igények iránti
előntésig az elidegeníthetlen alapha fog
hárlni.
l) Egyébiránt a püspökök javadalmazá-
sának végeles és számszerinti megállapítá-
sára céljából a nemzeti alapok igazgatósága
valamennyi püspökség jövedelmének, vala-
mint a valóban meglévő fedezési for-
rásoknak is hiteles kimutatása mellett oka-
datolt javaslatot terjeszt a legközelebbi
nemzeti congressus elé.
D) A zárdapapság személyzete.
28. §. Egyes zárdáknak archimandriá-
ból hegumeniává leszállítását, vagy hegume-
niából archimandriává emelését; továbbá
egyik zárdának a másikhoz való leányosítá-
sát, valamint minden egyes zárdát, illetőleg
szerzetesek számát a patriarcha a zsinattal
együtt határozza meg.
A nemzeti alapítványok főigazgatósága
fog a zárdá előljárók és szerzetesek ellátása
módjairól ideiglenesen intézkedni, s e viszo-
nyok végeles rendezésére vonatkozó javas-
latot készítend a legközelebbi congressusra.
E) Átmeneti határozványok.
29. §. Ott, hol jelenleg egy egyháznál
több lelkész van, a köztőlük nincs esperes, e
szabály kibocsátása után azonban, a lelkészek
közül az, ki legelőbbben szenteltetett föl, el-
sősébe lesz a többiek közt; míg a fiatalabbak

egyest ivől csak egyszerűen ötven krajczáros
belyegilleték alá esnek.
Végre felhívatik a község, hogy ezen
értékesített katonaköteles egyéneknek és a
fentelősorok ügyeiknek kívül más egyéneknek
ki ne szolgáltsa.
Kelt Budán, 1868. évi október hó 22-én.
— A népközi közközlés tárgya-
ban kiküldött bizottság vasárnap este vé-
gezte be az enquetát, s z ó n y i Pál igaz-
gató kihallgatásával. A délelőtti kihallgatás-
t sorából kiemelendő: R ó d e r Alajos
kanonok, ki a többi közt oda nyilatkozott,
hogy az állam állitson hitfelekezeti néps-
olákat és praeparandiákat. Dr. K o h n Sám-
uel, pesti zsidó hitszónok, és D e u t s c h
Henrik zsidó-praeparandiái igazgató, hogy
érdekeltséggel hallgatott előadásaiiban épen
az ellenkező állást foglalták el és az állam-
tól csak azon anyagi oltalmat kérték a hit-
felekezeti népközlés részére, hogy a tandíj
képes szülők, a közös iskolában körülbelül
akkora díjt fizessenek, mint mekkora a hitfe-
lekezeti iskolában a tandíj; mert csak a k
így fog kitűnni, hogy a hitfele-
kezeti iskola azért bukik-e meg
valamely községben, mert belső
szervezete rossz.
— A delegátokat egybehívó legfelső
kéziratok a közös és a bécsi miniszteriumhoz
is már megküldtek. Bécsi lapok azon meg-
jegyzéssel teszik köze, hogy a megnyitás lá-
n el fog halasztatni, mert a honvédelmi
törvényt akarják előbb a reichsrathban ke-
resztlyinni. — Mint jellemző adatot fele-
mlítjük, hogy Skene méltó társa, nálunk sajnos
hírvét Schmerling lovag sem mert Pestre
jönni, hanem letette mandatumát mint de-
legatus.
— Egy utóbbi pestvárosi közgyű-
lésen T h a i s z Elek előbbi főkapitány újra
hivatalába visszahelyeztetett és ennek követ-
keztében a főpolgármester S z e n t k i r á l y
Mór állásáról lemondott. E vizálysos ügy
miatt szombat délután tartott rendkívüli köz-
gyűlésen, mely 3 szavazattöbbséggel Sereghy
indítvány ellenében, hogy a képviselőtest
májon le s legyen egészen új választás, —
Ráth Károly javaslatát fogadta el, s meg-
írult székét helyettesítéssel tölti be. Addig
míg a helyettes megválasztatnák, Gamperl
alpolgármester viszi az ügyeket. Szentkirályi
utóújjal Ráth Károlyt emlegetik.
— A Deákör hétfő esti 5 órakor tar-
tott clubb ülésében az arad temesvári vasut-
vonal felett tanácskozott és abban állapodott
meg, hogy állami garancia mellett építtessék
ki e vonal.
— A debreczeni ref. egyháztanács utolsó
közgyűléséből egy értesítést adott ki, mely
mint első lépésként nevezetes jelenség a nevel-
és terén feljegyzést érdemel. Tudatja ugyan-
is, hogy régi ohajtása: az ingyenisoktatás
életbe lépett a hívek áldozatkészségének va-
gyonárilagos igénybevétele és a város ne-
velési bizottság — 1000 hold föld adományozá-
sa — következtében. Ezen iskolai évtől kezd-
ve tehát sem pénzben, sem természetben
semmiféle tandíj nem fizetetik, szegény és
gazdag különbség nélkül ingyen részesül az
oktatásban.

KÜLFÖLD.

Angolországot még mindig a választási mozgalom foglalják el. Alig vonható kétségbe, hogy a liberálisok győzni, s tekintélytöbbséget nyerni fognak. A dolgok ily állásával szemben az a kérdés, hogy mit fog tenni a kormány s nevezetesen Disraeli. A parlamentaris gyakorlat szerint, le kellene lépnie, s a liberális többségnek engedni át a tét. De Disraeli a meglepetések nagy mestere, s könnyen meglehet, hogy egy zárral az ir államgyház kérdését elejti, s enged a kénysertertségnek, így remélvén meg-
menteni maga és párta számára a kormányt.

Dunafelvidékek. A „Pays Roumain” Poroszország, Oroszország, Románia és Szerbia szövetsége” című cikkében következők mond: „Bizonyos idő óta egy újságot hallunk, mely a legnagyobb mérvben érdeklő hazánkat. Azt beszélke ugyan, hogy szövetségi egyezmény létezik Porosz Román, Orosz és Szerborszag között. Azt beszélke, hogy az egyezmény egyik zárpontja szerint, azon gyűlési feyverekért és ágyukért, melyeket Poroszország köteles adni Román és Szerborszagnak, e két fejedelm közeleki magát tényleges segélyt nyújtani Poroszorszagnak, sakkban tartani Ausztriát, ha a keleti ügyben vagy ha Ausztria és Franciaország külön vagy egyesítlen a német egység teljes befolyását akadályozni akarják. Beszélke, hogy egy külön cikkben Oroszorszag közeleki magát átbocsátani területén a poroszok által Románia és Szerbia számára küldendő feyvereket és löszereket és biztosítja mindkét fejedelemségnek területét Ausztria és Törökország támasait ellen. Beszélke tovább, hogy az az egyezmény ez év tavaszának vége felé iratott alá a román és szerb kormányok által.”

Spanyolország. Montpensier herceg folyamodott az ideiglenes kormányhoz, hogy szüntesse szüntesse meg; a kormány eléget tett ezen kérésnek, a herceg azonban jobbnak látta vissza nem térni Spanyolorszagba. Az Orleans család tanácsa elhatározta, hogy a herceg fogadná el a királyi trónt, ha a spanyolok megválasztanák. Addig azonban nyugodtan várja be a következő eseményeket. Serrano is pártolja ezen jelöltéséget.
Egy, Madridból bizalmas küldetésben Párisba érkezett egyén azt állítja, hogy ideiglenes kormány a négyülkezet eszméjével végké felhagyott, mintán Olozaga, kinek befolyása igen jelentékeny, arról lebeszélte. Prim egy hadsegédt küldött Párisba s ez már, mint állítják, a császár által is elfogadott. III. Napoleon saját részéről két gyűlést küldött Spanyolorszagba, hogy a különféle jelöltés kitélései iránt pühatoljanak. Bizonyos körökben ismét többsébe szelnek Aosta hercegről, s azt mondják,

Viktor Emánuel Spanyolorszag elismerésében azon okból engedé magát megelőzteni Amerika, Franciaország, Anglia és Portugália által, mert nem akart úgy tűnni fel, mintha fia részére propagandán dolgoznék. Mások ismét tudni akarják, hogy Oroszorszag a pápa iránti tevénytől kisélekedik, azt remélvén, hogy a pápa jelenleg engedéke-nyebb lesz. Ezt látszik jelenteni azon körül-
mény is, hogy Humbert herceg és neje látogatást szándékoznak tenni Rómában. — A pápa Izabella királynőnek levelet írt volna, tudtára adván, hogy Rómában való jelenléte a kormány nagy zavarokat okozna. Izabella Brighthonba megy, mert a császártól sem hallott valami nagy vigasztalást. „A viszonyok a császárnak szigorú tartózkodást parancsolnak, s ő mindent megtett, a mit tehetett, midőn a forradalom kezdetén az asturiai herceg iránti rokonszenvét bizalmasan kijelenté. „Patrocinio apáca, a ki szintén Párisban van, a királynőnél marad. — Don Carlos törzskarának megalakításában fadozik; hadseregét Spanyolorszagban fogja toborzani.
A „Gazete de Madrid” a kormánynek egy manifestumát közli. Miután ez előada a tényeket, melyek a kormány megalakítását előidézték, így folytatja:
A forradalom behozta az általános szavazati jogot, mint nyílt demonstrációt a népfőlség mellett. Miután az alapelvek proklamáltak, jövendő kormánytök a legújabb szabadságra van alapitva s valamennyi junta által elismertve, az ideiglenes kormány mint egyetlen test, a néperzet nyilatkozványait öszponositja magában. A lényeges Spanyolorszag érvszakos szervezésében behozott változások közt legfontosabb a vallás szabadság életbe léptetése. A manifestum e reform szükségességére támaszkodik és bebizonyítja, hogy az a katolikus egyháznak nem árt, hanem ezt a harc által megerősíti. A manifestum constatalja, hogy a kormány siettel proklamálni a tanszabadságot, melyet sarkalatos reformnak nevez.
A manifestum ezután proklamálja a sajtószabadságot, mely nélkül a forradalom vívmányai csak illúsióriusok maradnának. Az egyleti és társulási jog állandó forrás a haladasi tevékenységnek. Ezek a forradalom alapdogmái gyanant ismertetnek el. Így tehát Spanyolorszag biztosan haladhat előre, fölfele, hogy a kormányzati centralisatió, a romlottóság és zsarnokság ezen eszköze, nem fog többé reá sulysolni. A manifestum végre proklamálja a kormányzati decentralisatiót s a nemzetgazdasági szabadságot. A gyarmatok részestli fognak a forradalom előnyeiben. A szabadság és a hitel szilárd alapján Spanyolorszag nyugodtan kezdhet a kormányforma végeles megválasztásához. A kormány mint igen jellemző tény jelzi a junta hallgatását a monarchikus intézvényvonatkozól. Mindazáltal jogosult és ügyes szövatok vettek át a köztársasági kormány védelmét is. Történjek azonban bármiként, aszoldjék bár az ideiglenes kormány, a nép határozata üssön ki bár a monarchia hátrányára, — a kormány a nemzeti főlség kívánságát tiszteletben fogja tartani. A manifestum azzal végi, hogy legyenek bizalommal, s kijelenti, hogy a kormány számot fog adni működéséről a cortesnek.
A „Gaulois” a következő részleteket közli a spanyolorszagi események további fejlődéséről: „Az alkotmányozó ülés első tárgyalási valósintűleg következőkéké fognak lefolyni: „Mindenekelőtt azt hiszik, hogy az országgyűlés tulnyomó többséget azok fogják képezni, kik a monarchiát kívánják. Ezen párt F e r d i n á n d király szereté a spanyol trónon látni, és azt tartja, hogy Ferdinánd eddigi vonakodása nem végeles és változhatlan. Az országgyűlés legelőbb is az államforma kérdése fölött fog határozni, és itt fognak a legkonokabb viták folyni. Ha az államforma kérdése, mint előrelátható, monarchikus értelemben fog eldöntetni, bizottmányt választ az országgyűlés, mely a trónjelöltet felállítja. A trón betöltése az országgyűlés szavazata és a nemzet plebiszituma által fog végelesen eldöntetni.
A spanyol külügyminiszter a magyar osztrák ügyvivőnek Madridban, a kinek utastársához képest, már volt alkalm a spanyol kormányval öszekötésbe lépni, melyek szavakban kifejezte abbeli meglegedését, hogy épen a magyar osztrák kormány, melynek ő véleményére különös súlyt fektet, nem késett a nemzetközi öszkekötés felvétele által bizalmat tanusítani a spanyol nemzet egészségese törekvése, az ez idő szerinti kormány jó akaratú és a jelen válság nyugodt és rendez fejlődése iránt. A külügyminiszter hozzátette, hogy a kormány törekedni fog, ezen bizalomnak eleget tenni.
A német-alföldi kormány is elismerte az ideiglenes spanyol kormányt és így najdnem valamennyi európai állam sietett a spanyol nemzettel nemzetközi öszkekötésbe lépni.

VEGYES.

— Ö Felsége a királyné nevenapján évfordulóján, nov. 19-én mint a „P. N.” hallja meg fognak szüntetni a Prága városára és környékére kihirdetett kivételes állapotot.
— A közbiztonság Szegeden” cím alatt következő olvastunk a „P. N.” szerdai számában: „A mint a távirati segyéb magán tudósításokból tudva van, e hó 24-én éjféltől egy óra tájban történt, hogy S z e g e d-
en, hazánk egyik legnépesebb városában a postai küldemények a vasutról az otthelyi postahivatal egyik szolgájának és postalegénynek átadatván, midőn ezek bent a városban, az ugynevezett Szentháromság utcán végig a postahivatal felé hajították, a postakocsi négy feyverre utonálló, rablási szándékból megátmadta.
Az egyik rabló a lovak elősietvén, bun-
kósboltjával az egyik ló fejére ütött s károm-
lás közt megállást parancsolt. A postai hivatal-
szolga Thierry Frigyes erre biz-
tató a kocsiat, hogy tüsse a lovat és hajtson mi-
előbb sebesebben; azon pillanatban jobbról és balról két lövés történt, az egyik a hivatal-
szolga, a másik a postalegényre Dragon

T Ő Z S D E.

Pesti áru- és értéktőzsde nov. 2-án.			Magyar értékpapírok arkelete.			Bécsi börze nov. 3-án.			Részvények.		Elsőségi kötvények.	
Gabna-árak.						Államadósság.						
	Súly- fontokb.	Ár mértékben	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva
Buza bányási	83	3.50-3.95	620	680	54.20	54.35	Nemzeti bank	786	788	1862. Erzsébet vasut	103.25	103.75
" tiszai	85	3.55-4.40	204	205	58.90	59	Hitelintézet	209.30	210	1867. államvasut	120.50	121
" pesti	83	3.60-4.05	275	275	86.1/2	87	Magyar hitelbank	86.50	87	Déli vasut	98.50	99
Kétszeres	85	4.05-4.50	1470	1500	68.40	68.50	Alsó-osztr. esc. társulat	639	641	Északi vasut	89.50	90
Bors	83	3.60-4.05	440	445	62.80	62.90	Angio-osztr. bank	162.50	163	Cseh nyugati vasut	84	84.50
Árpa serfőzésre	78-79	2.90-3.85	1190	1190	57.30	57.40	Ausztriai földhitelintézet	110	110.50	Gal. Károly Lajos vasut	95	95
etetésre	68-70	2.45-3.85	1425	1435	76	76.75	Északi vasut	1888	1892	Magyar észak vasut	95	95
Zab	66-68	2.20-3	690	690	75	75.50	Államvasut	261.50	261.70	Lemberg-csernov. vasut	75.50	75.7
Kukorica bányási	46-48	2.60-3.10	660	670	78	78.50	Déli vasut	186.40	186.60	Erdélyi vasut	81	81
Bab		2.60-2.65	515	520	70.75	71.25	Erzsébet vasut	167.50	168	Ausztr. Dunagőzhajóz. társ.	93.50	94
Köles		4.50-5.25	495	500			Gal. Karoly Lajos vasut	207.25	207.75	Pesti lánchíd		
Repce		2.40-2.85	575	585			Lemberg csern. vasut	175.50	176.50			
Záloglevelek.		5-6.25	180	180			Cseh nyug. vasut					
Nemz. bank kisors. list	98.70	98.90	275	285			Dél.-ész. ném. északot. vasut	154	154.50	Érték és pénz.		
Magyar földhitelintézet	93.10	93.25	75	75.1/2			Tiszai vasut	148	149	Frankfurti váltó	96.60	96.9
Ausztriai	91	91.5	380	385			Magyar észak vasut	86	87	Londoni váltó	115.60	115.80
	102.25	102.75	400	412			I-só erdélyi vasut	146.50	147	Párizsi váltó	45.85	45.90
			468	475			I-só ausztriai Dunagőzhajó- zási társaság	525	526	Cs. arany	5.48	5.49
			91	91.1/2			Pesti lánchíd	466	470	Napoleon'or	9.25	9.28
			96	96.1/2						Egyleti tallér	1.66	1.67
										Ezüst	114	114.25

H I R D E T É S E K.

29. SZ. URBAN KÁROLY
KÖFARAGÓ

Pesten, kerepesi-ut 29. sz. a.
ajánlja magát mindennemű
siremlékek, szobrok és egyházi oltárok
elkészítésére.

Továbbá elvállal bármilyen
építkezési munkákat
a legolcsóbb áron.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltnék.

Misemondó ruhák

harisnyák és czi-
pök-
mónstranzok
helyhe, ciboriu-
mok, gyertyatar-
tók, keresztiek, paçi-
ficalek, füstölők
lámpák,
válamint mindennemű

legjutányosabb áron

EGYHÁZI SZEREK

OBERBAUER ALAJOS

Szárnyraktárában vácz-utca 15. sz. Pesten.
Arjegyzékek és minden utasítás kívánatra beiktatják.

Az első cs. kir. szabad. dunagőzhajózási társaság.

Alulirt igazgatóság tisztelettel jelenti, hogy a helyigözösök
csütörtöktől folyó évi oct. hó 1-jétől fogva

Pest, Császárfürdő és O-Buda között.

6 óránként

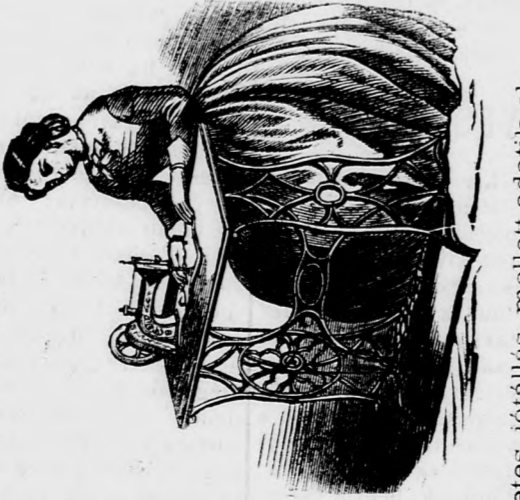
hétköznapokon reggeli 8 órától esti 6 óráig, vasárnap és ünnepnapokon reggeli 7 órától esti 5 óráig
fognak közlekedni.

Pest, 1868. évi szept. hó 26-án.

Az első cs. k. szab. dunagőzhajózási társaság
forgalmi igazgatósága Magyarországon.

A new-yorki Singer manufacturing Company.

Válódó amerikai varrógépet

Minden gép tökéletes jóállás mellett adatik el.
Tanítás ingyen.
Fűzésre s a legújabb divat szerinti holgyitűzőkre megrendelések el-
fogadhatnak.

Roth L. F.
Főigazgató Magyarországon s mellék tartományaira névvel
Pesten, Váci utca 18. (Nemzeti szállóba.)

MEISSNER NÁNDOR

kárpitos mester.

Pesten, nagy stáció-utca 23. szám alatt.

ajánlja
mindennemű s a legfinomabban készített és gazdagon berendezett

bútor-raktárát

a legolcsóbb ár mellett.

Helybeli ugymint vidéki megrendeléseket a legpon-
tosabban s a legjutányosabban teljesít.

PROFUMA VILMOS,
egyetem-tér 3. szám Pesten ajánlja,
dísz- és norinbergi áruk
választékos raktárát,
hol a legjutányosabban vásárolhatni.